

Carl Menger

Carl Menger (1840-1921), având pregătire academică în domeniul dreptului, a elaborat la o vârstă fragedă, principala sa lucrare intitulată "Principiile economiei", publicată în anul 1871, dovedind și o vastă cunoaștere a istoriei gândirii economice. Deși la vremea apariției, lucrarea a fost întâmpinată cu critici serioase[1], Menger considerând fenomenele economice ca fiind de natură umană și folosind astfel psihologia pentru a le explica. Ulterior, cartea a avut un rol esențial în dezvoltarea Școlii Austriece de economie și a Neoclasicismului.[2] Principalele concepte mengeriene, cum ar fi teoria valorii subiective, rolul antreprenorului, accentul pe acțiunile individuale și limitarea intervenției statului[3], rămân extrem de relevante în contemporaneitate.

Când Menger și-a început cariera academică, nu era interesat de chestiunile de politică economică sau de respingerea intervenționismului economiei clasice. El a considerat că era de datoria lui să ofere o bază solidă pentru teoria economică și, fără ezitare, s-a dedicat cu toată inima acestui scop. Menger era profund nemulțumit de politicile intervenționiste ale guvernului austriac și ale tuturor celorlalte guverne din acea vreme. Cu toate acestea, el credea că numai prin difuzarea unei bune teorii economice prin cărți, articole și scrieri academice ar putea contribui la renașterea politicii iluminate.

Teoria valorii subiective este un fundament al gândirii lui Menger. Valoarea bunurilor individuale pentru o persoană este definită de economist ca valoare, deoarece persoana este conștientă de faptul că aceste bunuri sunt esențiale pentru satisfacerea nevoilor sale[4]. Valoarea este, prin urmare, o percepție pe care indivizii (subiecții economici)[5] o atribuie importanței bunurilor pe care le pot dispune pentru a-și menține viața și bunăstarea, fiind vorba mai degrabă doar de o proprietate inerentă a bunurilor.[6] După cum putem observa și în zilele noastre, utilitatea unui bun și valoarea acestuia dispar atunci când nevoia pe care o satisface acel bun nu mai există sau nu mai este vitală. Cum individul se raportează la propriul sistem de nevoi, rezultă că nevoia individuală și intensitatea acesteia determină utilitatea bunurilor, iar utilitatea determină valoarea acestora, indiferent dacă sunt sau nu sunt mărfuri.[7]

În contextul economic actual, România se confruntă cu provocări economice specifice, incluzând tranziția post-comunistă și integrarea în Uniunea Europeană. În acest caz, înțelegerea modului în care indivizii percep și atribuie valoare bunurilor și serviciilor poate oferi o perspectivă utilă asupra dinamicii pieței locale. Într-o economie în continuă evoluție, preferințele consumatorilor români sunt influențate de schimbări sociale, tehnologice și culturale. Teoria valorii subiective susține că valoarea unui bun este determinată de percepțiile individuale, iar, prin urmare, în România secolului XXI, studierea și anticiparea schimbărilor în preferințele consumatorilor devin critice pentru succesul afacerilor.

Din punctul meu de vedere, cele mai multe companii și firme care au succes în prezent, ascultă și folosesc preferințele și nevoile oamenilor, aflând foarte ușor care sunt noile necesități pe care

trebuie să le îndeplinească prin intermediul rețelelor sociale, strategie care, așa cum se observă în viața de zi cu zi, are un succes garantat. De asemenea, cred că această teorie ar putea fi benefică în formularea politicilor economice, întrucât guvernele ar trebui să aibă în vedere teoria valorii subiective. Înțelegerea modului în care indivizii evaluează beneficiile și costurile diferitelor politici poate contribui la elaborarea unor măsuri mai eficiente și mai bine adaptate la nevoile societății românești.

O altă teorie folosită și în zilele noastre, teoria bunurilor, formulată de Carl Menger reprezintă un aspect semnificativ al contribuției sale la școala austriacă de economie. Această teorie stă la baza înțelegerii modului în care oamenii evaluează și atribuie valoare bunurilor economice. Potrivit lui Carl Menger, bunurile există doar în raport cu nevoile umane: „lucrurile care se află în relație cauzală cu satisfacerea nevoilor umane sunt denumite lucruri utile. Dacă, însă, recunoaștem această relație cauzală, și avem puterea reală de a direcționa lucrurile utile spre satisfacerea nevoilor noastre, le denumim bunuri” [8]. Acesta face distincție între bunurile de rangul I (care satisfac direct o nevoie) și bunurile de rang superior II, III, IV etc. (care servesc la producerea bunurilor directe)[9]. Pentru ca un lucru să devină un bun, trebuie îndeplinite simultan patru condiții, și anume: existența nevoii umane, lucrul care se află într-o relație de cauzalitate cu satisfacerea nevoii, conexiunea cauzală cunoscută, posibilitatea direcționării lucrului respectiv spre satisfacerea nevoii.[10]

În consecință, paradigma de gândire a lui Menger este individualistă și pur subiectivă, deoarece susține că fiecare individ raportează „bunurile” la propriul sistem de nevoi (luând în considerare intensitatea, diversitatea și evoluția acestora), sistem care este diferit nu doar de la un individ la altul, ci chiar și pentru același individ, în diferite momente. Menger a observat că circumstanțele și gradul de satisfacere a nevoilor afectează valoarea bunurilor. De exemplu, deși apa este esențială pentru supraviețuire, poate fi mai puțin valoroasă atunci când este disponibilă în cantități suficiente.

În contextul actual, România se confruntă cu o societate în continuă evoluție, iar înțelegerea caracteristicilor valorii bunurilor, care sunt subiective și influențate de nevoi și preferințe individuale, ajută la adaptarea ofertei la cerințele pieței. Astfel, teoria lui Menger respinge ideea determinismului obiectiv în determinarea valorii bunurilor, deci, valorile nu sunt dictate doar de costurile de producție, ci și de modul în care indivizii percep și utilizează bunurile. Într-o eră a schimbărilor rapide, teoria bunurilor lui Menger oferă un cadru conceptual adaptabil la inovație și la schimbările sociale. Sunt de părere că înțelegerea valorii subiective și a teoriei bunurilor permite antreprenorilor și producătorilor să răspundă rapid la schimbările din piață și să inoveze pentru a satisface noile nevoi ale consumatorilor, însă acest lucru necesită o pregătire economică, deci, o documentare potrivită pentru a putea pune în aplicare aceste idei specifice secolului al XIX-lea, dar mai ales pentru a face posibilă funcționarea lor într-un stat în care schimbarea este posibilă doar în pași mici.

După căderea regimului comunist, România a adoptat reforme economice orientate spre piață. Privatizarea întreprinderilor de stat, liberalizarea piețelor și reducerea intervenției guvernamentale au fost aspecte cheie ale reformelor, reflectând într-o oarecare măsură influența ideilor școlii austriece, inclusiv a lui Menger.

Ideile lui Carl Menger au avut un impact global asupra gândirii economice și a politicilor implementate în diverse țări. Deși nu există o replicare directă a politicilor lui Menger, influența sa asupra principiilor economice fundamentale, cum ar fi economia de piață și limitarea intervenției statului, rămâne evidențiată în implementarea politicilor economice din întreaga lume.

Bibliografie:

1. Surse primare: -

2. Surse secundare:

- Caldwell, Bruce, *Carl Menger and His Legacy in Economics*, Durham, North Carolina, Duke University Press, 1990;
- Crăciuneanu, Viorel, *Teorii și doctrine economice de la Aristotel la Samuelson*, București, Ed. Universitară, 2013;
- Menger, Carl, *Principles of Economics*, Auburn, Ed. Ludwig von Mises Institute, 1976;
- Salerno, Joseph T., *Carl Menger*, accesat la <https://mises.org/profile/carl-menger>, data 6.01.2024, ora: 19:22.

[1]Viorel Crăciuneanu, *Teorii și doctrine economice de la Aristotel la Samuelson*, București, Ed. Universitară, 2013, p. 142.

[2]*Ibidem*, p. 143.

[3]Bruce Caldwell, *Carl Menger and His Legacy in Economics*, Durham, North Carolina, Duke University Press, 1990, p. 22.

[4]Carl Menger, *Principles of Economics*, Auburn, Ed. Ludwig von Mises Institute, 1976, p. 115.

[5]Viorel Crăciuneanu, *Teorii și doctrine economice de la Aristotel la Samuelson*, București, Ed. Universitară, 2013, p. 143.

[6]Carl Menger, *Principles of Economics*, Auburn, Ed. Ludwig von Mises Institute, 1976, p. 115.

[7]Bruce Caldwell, *Carl Menger and His Legacy in Economics*, Durham, North Carolina, Duke University Press, 1990, p. 45.

[8]*Ibidem*, p. 52.

[9]*Ibidem*.

[10]*Ibidem*.

[11]Viorel Crăciuneanu, *Teorii și doctrine economice de la Aristotel la Samuelson*, București, Ed. Universitară, 2013, p. 146.

Revision #5

Created 27 December 2023 07:47:31 by Christian Nasulea

Updated 11 January 2024 13:51:45 by Bianca Petrescu